Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 21 marca 1933 r. 829.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

---o0§0o---

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"R y t a s" o z w i ą z k u p a ń s t w b a ł t y c k i c h. "Rytas" Nr.63 z 19.III.1933 r. Art.p.t."Nie zamykajmy oczu". Streszczenie:

Od pewnego czasu w polityce zagranicznej Europy daje się zauważyć ożywienie. Nowe układy polityczne w związku z wypadkami w Niemczech i niespokojny ton prasy świadczą, iż Europa czegoś się boi. Atmosfera stała się naprężona bez porównania więcej, niż przed wojną światową. Wciąż się mówi o powszechnym pokoju, a tymczasem odnosi się wrażenie, że podstawy pokoju zaczynają się chwiać.

Po wojnie światowej pokładano wiele nadziei na Ligę Narodów. Z ubolewaniem jednak stwierdzić należy, że autorytet aeropagu genewskiego wciąż upada. Świadczą o tem chociażby sprawy wileńska i mandżurska. W pierwszym wypadku nie utrzymała się Liga Narodów w roli objektywnego trybunału, w drugim zaś wobec braku egzekutywy z postanowieniami L.N. nikt się nie liczy. Liga Narodów nie potrafiłaby, jak się zdaje, uchronić Europy przed wojną.

Poważne niebezpieczeństwo istnieje również w stosunku do wszystkich państw bałtyckich. Świadczy o tem głęboka troska tych państw i ich zdenerwowanie. Dla oparcia się niebezpieczeństwu proponuje się ściślejszą współpracę państw zainteresowanych, sojusz i t.d. Niewątpliwie jest to idea bardzo aktualna i godna uznania. Jak zwykle jednak w życiu bywa, na drodze do urzeczywistnienia szlachetnej idei znajdują się liczne przeszkody. W tym wypadku urzeczywistnieniu związku bałtyckiego przeszkadza zatarg wileński. Niektórzy z sąsiadów Litwy tracą równowagę i w zdenerwowaniu proponują Litwie przystąpienie do związku państw bałtyckich z udziałem Polski bez jednoczesnego rozwiązania bardzo doniosłej dla Litwinów sprawy wileńskiej. Inni sąsiedzi, mający więcej doświadczenia również skłaniają się ku koncepcji związku państw bałtyckich i chcieliby, by Litwa w tym związku brała udział, lecz żądają przedewszystkiem usunięcia przeszkody, to znaczy rozwiązania sprawy wileńskiej. Nie należy wątpić, że propozycja taka jest bardzo uzasadniona, gdyż trudno przecie wyobrazić współprace członków jednej rodziny, kiedy jeden z członków skrzywdził bardzo boleśnie drugiego.

Jasną jest rzeczą, że państwa, pragnące zbliżenia i współpracy muszą je oprzeć na sprawiedliwości. W przeciwnym razie nie może być szczerej owocnej współpracy.

Ostatnio wywołała na Litwie radość zapowiedź ponownego wysunięcia sprawy wileńskiej w Genewie. Jednocześnie budzi to jednak troskę. Sprawa wileńska to najważniejszy problem litewski. Zdaje się, że warunki dzisiejsze więcej sprzyjają rozwiązywaniu tego problemu, niż kiedykolwiek. Mimo to rozwiązanie takiego problemu wymaga nietylko odpowiedniego przygotowania lecz i szerokorozwiniętej akcji dyplomatycznej. Czy to wszystko zostało dokonane?

"L i e t u v o s Ž i n i o s" o n i e b e z p i e c z e ń s t w i e n i e m i e c k i e m. "Liet.Žinios" Nr.63 z 18.III.1933 r.Art.p.t. "Hitlerowcy się organizują". Streszczenie:

Jak doniosła prasa, na Litwie zaczęli się organizować narodowi socjaliści. W pierwszym rzędzie zaczęli się oni organizować w Kłajpedzie. Sposób organizowania się przypomina raczej mobilizację. Wiadomość o zamiarach hitlerowców świadczy, iż niebezpieczeństwo hitleryzmu wbrew twierdzeniom "Liet.Aidasa" Litwie zagraża. Sąsiednia Łotwa zastosowała już w stosunku do hitleryzmu radykalne środki, zamykając organizacje istniejące i zabraniając powstawania nowych organizacyj. Podobnież postąpiła Hiszpanja.

Hitlerowcy usiłowali drogą przewrotu opanować Gdańsk. Teraz organizują się oni w Kłajpedzie w sposób pokojowy lecz otwarty. Czy w takich warunkach społeczeństwo litewskie może być spokojne?

K r o n i k a.

U k ł a d z N i e m c a m i w s p r a w i e k o m u n i k a c j i p o w i e t r z n e j. "Echo" /Nr.74.III.1933/: M-stwo Spraw Zagr. otrzymało ze strony niemieckiej propozycję zawarcia układu w sprawie komunikacji powietrznej. Zgodnie z projektem układu, nadesłanym przez Niemcy, układ taki sprzyjałby rozwojowi cywilnej komunikacji powietrznej między obu krajami. W związku z tem Niemcy się spodziewają pozytywnej odpowiedzi litewskiej.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

Sprzedaż z licytacji majątku eksprałata Olszewskiego. Prasa kowieńska /z dn.18.III.1933/: W tych dniach zostało sprzedane z licytacji za 120 tys.litów mienie eksprałata Olszewskiego - 77 ha ziemi, 3 domy i młyn. Wszystkie te objekty znajdują się w pow.kretyngowskim. Pieniądze, uzyskane ze sprzedaży przeznaczone są na pokrycie wystawionego przez syna zamordowanej Ustjanowskiej powództwa cywilnego.

Związek paneuropejski na Litwie. "Liet. Žinios" /Nr.63.III.1933/: Z inicjatywy kilkunastu projektodawców z gen.Kurkauskasem na czele, w najbliższym czasie powstanie na Litwie związek paneuropejski. Przygotowano już odpowiednie statuty. Wkrótce ma się zamiar zwołać zebranie ustawodawcze.

Pięćdziesięciolecie "Auszry". "Liet.Aidas" /Nr.63.III.1933/ poświęca cały swój numer zwiększonej objętości 50-leciu "Auszry". M.in. zamieszcza artykuł jednego z założycieli "Auszry" dr.Jana Szliupasa. "Auszra", jak wiadomo, odegrała wielką rolę w odrodzeniu narodowem Litwy.

Radjowy odczyt prof. Biržyszki o litewskości na Wileńszczyźnie przed wojną. 20 marca wygłosił prof.Biržyszka przez Radjo kowieńskie odczyt na temat litewskości na Wileńszczyźnie przed wojną światową. W odczycie tym oświadcza prof.M.Biržyszka, że okres mickiewiczowski nie był polski. ~~gdyż~~ Uniwersytet wileński interesował się wówczas litewskością. W 1854 r.w Wilnie utworzyła się grupka literatów litewskich z Akilajtisem i Daukszą na czele. W 1863 r. wódz powstańców Kalinowski wyraźnie mówił, że walczy nie o wolność Polski, a Litwy. Jedynie dzięki intrygom warszawskim polskość wdzierała się do Wileńszczyzny. Wszystko wskazuje, że Wilno zawsze było ośrodkiem odrodzenia narodowego Litwy. Takiem też powinno pozostać Wilno w przyszłości. Wilno musi wrócić do Litwy dzięki litewskim wysiłkom.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

Kronika.

Zebranie polskiego związku Ludzi Pracy. Prasa kowieńska /z 18.III.1933/: 19 marca odbyło się doroczne walne zebranie członków kowieńskiego oddziału polskiego związku Ludzi Pracy.

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

Kronika.

Komunikat t-stwa oświatowego "Rytas" w sprawie lokalów szkolnych, uznanych przez komisję wojewódzką za odpowiednie. "Vilniaus Rytojus" /Nr.21.III.1933/: Litewskie t-stwo oświatowe "Rytas" komunikuje, że komisja wojewódzka uznała w 1932/33 roku szkolnym za odpowiednie lokale /w następujących miejscowościach: 1/w Wilnie, 2/Noniszkach /gm.olkienicka; 3/Linażerach, 4/Dajnowie /obie szkoły w gm.orańskiej/. Natomiast komisja uznała za nieodpowiednie lokale: w Kruklach, 2/Koniawie, 3/Ryndziunach, 4/Pelegryndzie, 5/Tiltach, 6/Pirciupiach, 7/Berciach-Łauźynie, 8/Koniówce, 9/Poszalciach, 10/Girażerach, 11/Koniuchach, 12/Drucminach, 13/Kerwelach, 14.Miciunach, 15/Mergażerach, 16/Koszetach, 17/Pażolu, 18/Pelescie, 19/Bielunach, 20/Kaziulach, 21/Dzidziulach, 22/Zagarach, 23/Palunach, W związku z tem zarząd "Rytasa" prosi o zakomunikowanie, czy w danych miejscowościach są jakieś odpowiedniejsze lokale.

B7